

mshrgh.ir/989287

مشرق

کد خبر 989287

تاریخ انتشار: ۱۱ شهریور ۱۳۹۸ - ۱۵:۰۱

در دوره رضاخان کدام بخش‌های ایران جدا شدند؟ +عکس

رضاخان برخلاف قاجاریان با خارجی‌ها نجنگید؛ با خوبی و خوشی بخش‌هایی از ایران را جدا کرد! به نظرتان در دوره پهلوی اول کدام بخش‌های ایران جدا شدند؟ چقدر مساحت داشتند؟ حداقل ۳۸۰۰ کیلومترمربع!

به گزارش مشرق، داستان جدا شدن بخش‌هایی از ایران در زمان رضاخان به یک پیمان‌نامه چهارجانبه بازمی‌گردد؛ عهدنامه عدم تعرض که در سال ۱۳۱۶ شمسی میان ایران، عراق، افغانستان و ترکیه امضا شد. عدم تعرض در واقع پیمانی بود میان رضاخان با آتاتورک و ملک غازي اول پادشاه عراق و محمدظاهر، شاه افغانستان که چون با حضور وزرای خارجه این کشورها در سعدآباد تهران امضا شد به پیمان‌نامه سعدآباد مشهور است. غایب بزرگ این پیمان‌نامه برنده واقعی‌اش بود؛ بریتانیا.

بیشتر بخوانید:

از راه‌آهن رضاخان تا راه‌آهن جمهوری اسلامی! +فیلم
مرور ۱۰ روایت تلخ تاریخی و طعم شیرین این روزها
فرمانده‌ای که سرش را در ازای سه قران جدا کردند +عکس

دولت انگلیس هر ۴ کشور را تشویق کرد که چنین پیمانی برقرار شود و هدفش اتحاد میان این کشورها برای جلوگیری از نفوذ شوروی کمونیستی و درواقع پیشبرد بخشی از پازل بزرگ تأمین منافعهش در خاورمیانه بود. طبق معاهده سعدآباد این کشورها از تعرض به یکدیگر خودداری می‌کردند و برای چنین کاری لازم بود اختلافات مرزی این کشورها نیز برطرف شود. اینجا بود که رضاخان همه امتیازات را داد و اراضی را هم.

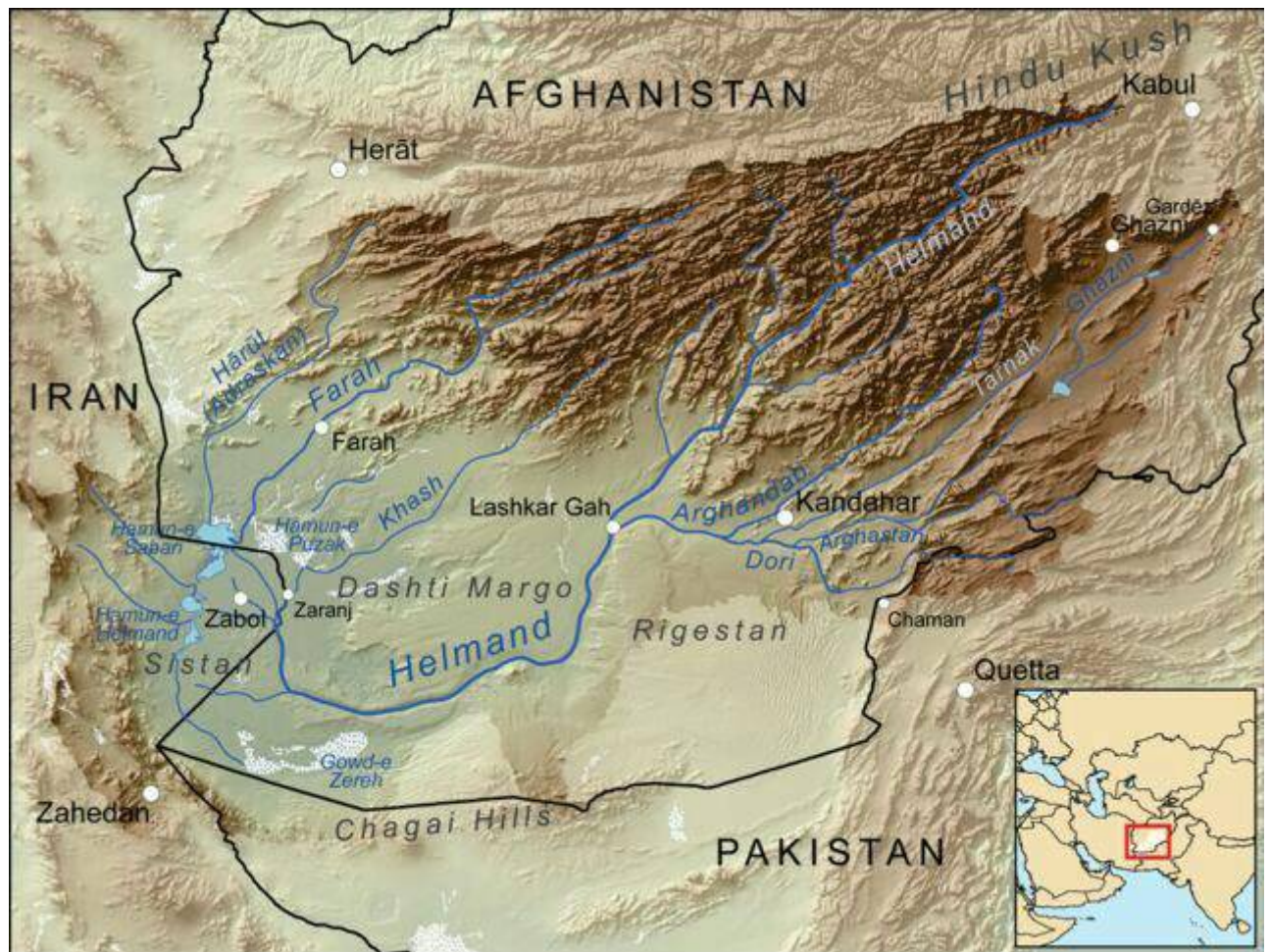
آرارات ایران رفت

پیمان سعدآباد مهر تأییدی زد بر توافقاتی که برای رفع اختلافات مرزی ایران با ۳ کشور دیگر انجام شده بود. اختلافات مرزی با ترکیه میراثی از جنگ‌های قاجاریان و عثمانی‌ها بود و در پیمان سعدآباد شهر قطور را که از ابتدا هم متعلق به ایران بود و در تصرف حکومت عثمانی باقی‌مانده بود، پس گرفتند و به‌جایش ۸۰۰ کیلومترمربع اراضی مرغوب شامل کوه آرارات کوچک و دامنه‌ها و اراضی اطراف آن به ترکیه واگذار شد. آرارات کوچک از نظر نظامی و سیاسی منطقه‌ای استراتژیک محسوب می‌شد و بالطبع از وزرا گرفته تا درجه‌داران نظامی و مردم عادی با این واگذاری مخالف بودند. اما به نظر رضاخان موضوع مهم فقط دوستی با آتاتورک بود و باقی مسائل اهمیتی نداشت.

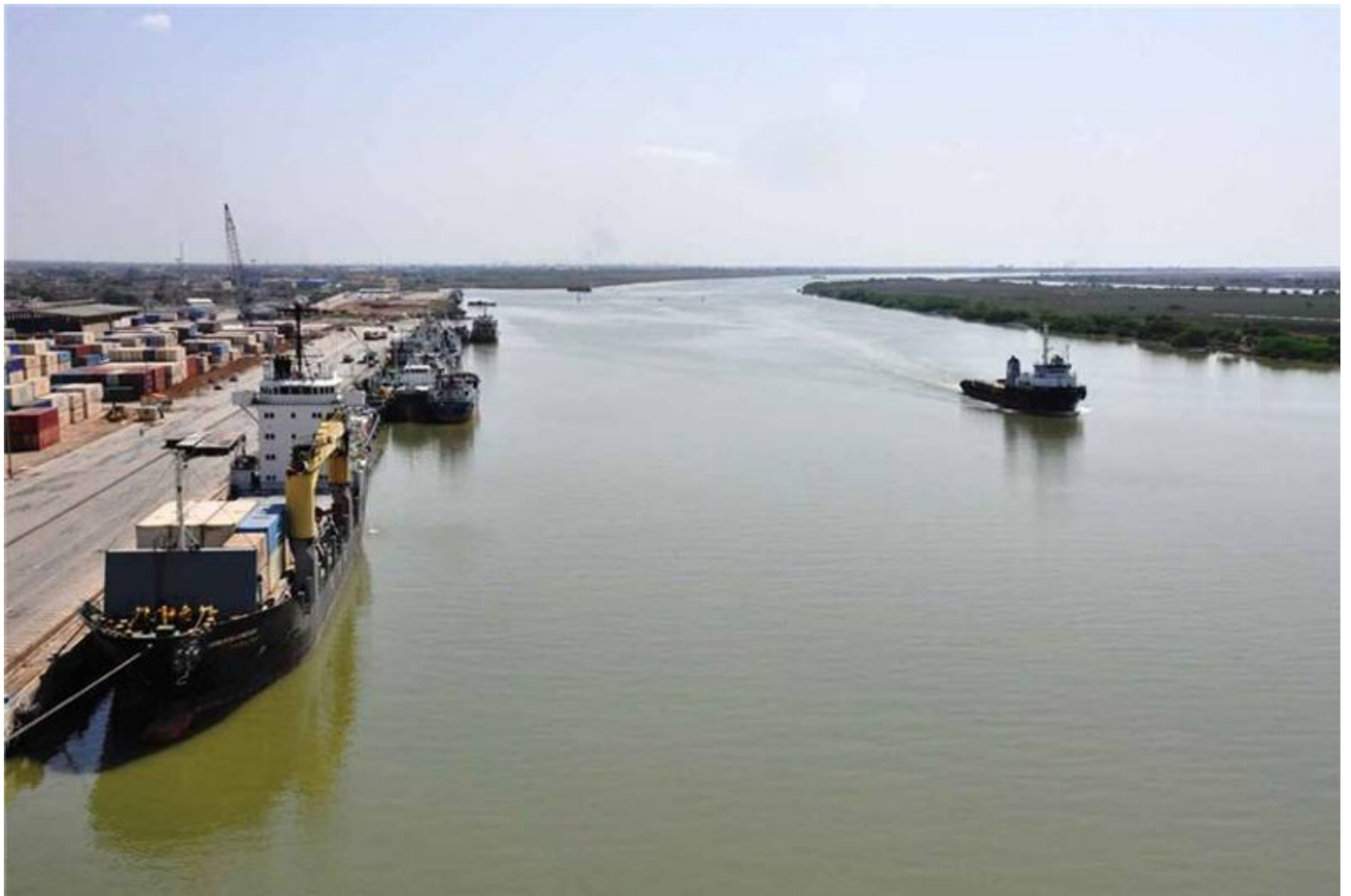
دشت ناامید رفت

درباره افغانستان ماجرا تلخ‌تر است. از چند سال پیش توافقاتی محرمانه صورت گرفته بود تا دعوای همیشگی حقایق هیرمند تعیین تکلیف شود. در واقع از روزی که افغانستان از ایران جدا شد حقایق هیرمند موضوع دعوایی دائمی شد. رضاخان چه کرد؟ آتاتورک را به‌عنوان حکم معرفی کرد و او هم نماینده‌ای به ایران فرستاد. پس از مذاکرات با طرفین توافقاتی به ضرر ایران صورت گرفت و قراردادهای مقدماتی امضا شد. این توافقات پنهانی بود تا اینکه در پیمان‌نامه سعدآباد آشکار شد. طبق توافق سعدآباد «دشت ناامید» به مساحت ۳ هزار کیلومترمربع در شرق ایران به افغانستان واگذار شد. در مقابل قرار شد ایران و افغانستان به‌طور مساوی از آب هیرمند استفاده کنند. البته بعدها افغانستان سدی بر هیرمند ساخت و آبی به ایران نرسید و حقایق هیرمند نیز به موضوعی برای منازعه طولانی ۲ کشور تبدیل شد. یعنی دشت ناامید از دست رفت ولی مناقشه همیشگی همچنان حل‌نشده باقی ماند.

اروند رود رفت

طبق پیمان‌نامه سعدآباد حق کشتیرانی در اروندرود به جز ۵ کیلومتر از آب‌های مقابل آبادان تا خط تالوگ به عراق واگذار شد. در واقع مسیر اروند به کلی به عراق واگذار شد و مرزهای ایران آمد به ساحل شرقی اروندرود. این قرارداد چنان تحقیرآمیز بود که پسر رضاخان هم نتوانست قبولش کند. پس از پیگیری‌های بسیار و البته مناقشه‌های فراوان و چندین ساله با عراق بر سر اتفاقاتی که در اروندرود رخ می‌داد سرانجام پهلوی دوم با عراق به «قرارداد الجزایر» رسید؛ خط تالوگ اروندرود دوباره شد مرز ۲ کشور. همین قرارداد بود که صدام پاره کرد و جنگ تحمیلی آغاز شد.

نکته مهم درباره این پیمان‌نامه اینکه ۴ سال بعد در سال ۱۳۲۰ بریتانیا و شوروی ایران را اشغال کردند و پیمان دوستی با همسایگان به کار نیامد. در واقع اصلاً دوستی در کار نبود و همه این کارها و پیمان‌نامه سعدآباد نقشه انگلیسی‌ها بود برای منافع خودشان. شاهد مدعا نیز اینکه عراق که متحد دائمی انگلستان بود، اجازه داد از خاکش برای حمله ارتش بریتانیا و اشغال ایران استفاده شود.

منبع: فارس

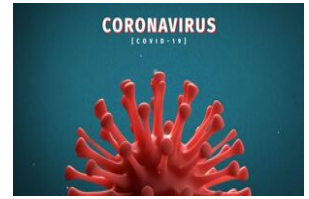
خودرو

این مطالب را از دست ندهید....

تکیه‌ای که در زمان پهلوی تخریب شد+عکس

خطرات تازه شناسایی شده کرونا برای جنین

ماجرای شایعه صرف بودجه عمرانی خوی در عتبات چه بود؟

انهدام شبکه سازماندهی شده براندازی در مازندران +فیلم

نرخ جدید معاینه فنی اعلام شد

واکنش قوه قضائیه به خبر حکم اعدام «شهلا عبدی»

قیمت‌های روز در یک نگاه

- ◀ قیمت آپارتمان در شهرک صدف اندیشه +جدول
- ◀ قیمت محصولات سایپا در بازار +جدول
- ◀ قیمت محصولات ایران خودرو در بازار +جدول
- ◀ قیمت آپارتمان در محله امامت +جدول
- ◀ قیمت روز انواع میوه و تره بار +جدول
- ◀ نرخ سکه و طلا در بازار چند شد؟ +جدول
- ◀ شوک سایپا به خریداران سایپا ۱۵۱
- ◀ قیمت انواع کره پاستوریزه و حیوانی +جدول
- ◀ قیمت خودروهای پرترفدار در بازار +جدول
- ◀ قیمت روز انواع برنج ایرانی | بهمن 1401

برگزیده ورزشی

توافق قطعی استقلال با بمب خارجی

رییس کمیته داوران علیه ادعای پرسپولیس‌ها

تیترو روزنامه‌های ورزشی پنجشنبه ۱۳ بهمن

برگزیده عکس

جشن استقلال هند

ایران امروز (۱۳ بهمن) به روایت تصویر

اعتصابات سراسری این کشور را فلج کرد

کلیه حقوق این سایت متعلق به پایگاه خبری-تحلیلی مشرق نیوز می باشد و استفاده از مطالب آن با ذکر منبع بلامانع است.